

"EDINOST"

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

"Edinost" stane:

za vse leto gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za polu leta " 3.—; " " 4.50
za četrt leta " 1.50; " " 2.25

Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov.

Na naročbe brez priložene naročnine se upravnništvo ne ozira.

EDINOST

Oglasi in oznanila se računajo po 8 nov. vsakega v petiti; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.

Poslana, javne zahvale, osmrtnice itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi se pošiljajo uradništvu v ulici Carintia št. 25. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in inserate prejema upravnništvo v ulici Carintia 28. Odprte reklamacije so prosto poštnine.

Glasiloslovenskega političnega društva za Primorsko.

*V edinost je m. d.

Vabilo na naročbo.

Prvo poluletje bliža se svojemu koncu. Stare naročnike prosimo nujno, da pravočasno ponovno naročbo, da ne nastanejo neredi pri odpošiljanju lista. Prijatelje našega lista tudi prosimo, da gledajo nam pridobiti novih naročnikov. Cena je razvidna na čelu lista.

Upravnništvo "Edinosti".

Naloga veleposestva.

Državne osnovne postavice imamo. Osnovne te postavice zagotavljajo vsem narodom mnogojezične Avstrije jednake pravice, zagotavljajo jim je d n a k o p r a v n o s t. Postavice te ne pripoznavajo državljani I., II. in morda tudi III. vrste; postavice te izključujejo načelo narodne superijornosti in inferijornosti. Vsi smo jednaki, vsak narod ima nedotakljivo pravico, da goji materini svoj jezik in da se izobražuje in razcveta na trdnem in najzanesljivejši podlagi svoje narodnosti. Postavice te — ako bi se res v onem duhu izvrševale, v katerem so pisane — vplivale bi naugodnejše na razvoj stvari v monarhiji našej: videli bi svobodne, srečne narode v svobodnej, srednji državi. Prvi pogoj sreči mnogojezične države je sreča pojedinih, nje skupnost sestavljajočih narodov in prvi pogoj sreči narodov je — zadovoljnost. Po čem moral bi torej v prvi vrsti težiti vsak razumen avstrijski državnik? Odgovor imamo na dlani: Po tem, da zadovolji vse narode, da reže kruh pravice vsem enakomerno. O nadvladji jednega naroda nad drugim ne bi smelo biti niti govora; izogibati bi se moral vestno vsemu, kar bi moglo napraviti le videz, kakor da ima jedna narodnost višjo ceno

in veljavo, nego druga. Že tak videz sam vzbuja sum in zavist, torej — nezadovoljnost.

Rekli smo gori: ako bi se državne osnovne postavice izvrševale v onem duhu, v katerem so pisane! A li se ne! D ž a v n e osnovne postavice imamo, ali ostale so samo na popirju; oni, ki so jih sestavili, niso bili odkritosrčni, kajti nikdar ni jim bil resen namen, da bi tudi res izvršili, kar so tako lepó na popir napisali. Ustavovereci so se nazivali in sami so rušili ustavo pri vsakej priliki. Jednakopravnost so imeli na jeziku, nemško, oziroma laško in madžarsko nadvladje v srcu. Nam Slovanom hočejo na vse večne čase kratiti, kar sebi v obilici, polnej meri privoščijo. Vsi naj bi sedeli pri bogato obloženi mizi, le mi Slovani naj bi ponižno pod mizo čepeli in v nebeskeje potrežljivosti čakali, kedaj nam pade kaka drobtinica raz mizo v razkošju živečih. In če se primeri sila redki slučaj, da jim zmuzne kaka drobtinica iz koščene pesti, zgodi se vselej tako, da vzbuja mej nami nemir in zavist in da nam drobtinica ta napravi v moralnem obziru veliko večjo škodo, nego nam navidezno koristi, kajti dogodki taki kužijo javno življenje naše in nas demoralizujejo z ozirom na politično našo kakovost. Naveli bi lahko lepo število konkretnih slučajev v dokaz te trditve naše, toda dotekniti bi se morali tudi posamičnih oseb; ker nam ni namen vzbujati itak že vznemirjene duhove, nečemo tega storiti. Jasno pa mora biti vsakemu razodnemu človeku, da vsem onim, kateri nam režejo politični kruh, velja načelo: Divide et impera!

Po tem načelu postopa se proti nam Slovanom. In to načelo je nam Slovanom neprimerno nevarnejši, nego odkrito sovražstvo. O čem nam torej priča vse to? Priča nam, da se sedanjim vršenjem postavice ne moremo biti zadovoljni v pogledu na

naše odnošaje z drugimi narodi našega cesarstva in tudi ne z ozirom na naše mejsebojne odnošaje.

Danes hočemo govoriti samo o čudnem našem položaju nasproti drugim narodom avstrijskim. In ta položaj naš je res pretužen. Vsi ste jednaki — pravijo nam postavice na popirju; ne, vi Slovani ste kulturno zaostali, inferijorna rasa ste in nemate pravice, da bi vstopili v jedno in sto vrsto z drugimi kulturnimi narodi, katerim morate biti le podrejeni — pravi nam bridka sedanost. Ako se razpravlja o nas akademski, smo še nekaj, kakor hitro pa storimo korak na tla realizma, smo pa nič. Vse naše pravice razpršijo se, kakor so se razpršili oni mehurčki, katere smo otroci pihali skozi slamice, namočene v vodi od mila.

Da so nas pa mogli tako v kot potisniti, uvesti je bilo treba dvojno mero: jedno za one, ki nas nadvladajo, drugo za nas, ki moramo v vsej svojej skromnosti pod mizo čepeti. Nam Tržaškim Slovincem ne bi trebalo niti prestopiti domačega pragu, ako bi hoteli navesti vzgledov te dvojne mere. Razlika položaja nas Primorskih Slovanov in onega naših Italijanov je tako očitna, da ni treba bogsigaveti kako zgovornosti, ako hočemo dokazati, da je res dvojna mera v porabi. Ali za danes — kakor rečeno — ni to naš namen. Dotekniti se hočemo nekega drugega slučaja, ki nam eklatantno kaže, da res obstoji dvojna mera.

Pri nas v Avstriji igra veleposestvo (ali bolje rečeno: plemstvo) — in nam se ne vidi to posebno zdrava prikazen na našem državnem telesu — neko posebno, odlično, odločilno ulogo. Ulogo to igralo je plemstvo na Kranjskem do najnovjših dni. Pestilo je narodnost našo. In kako pristransko je prikrojen ves volilni red temu plemstvu na korist! Kakih sto

teh plemških glav ima v deželnem zboru tretjino poslancev vsega zbora. Stotina teh plemških glav ima — ako se ne motimo — le 6 mandatov manj, nego vse kmečke občine, toraj ogromna večina prebivalstva. skupaj. Posledica tega nenaravnega in nepravičnega razmerja je bila, da je plemstvo v zvezi z birokratstvom, verno služočim svojim gospodom in mojstrom, gospodarilo v deželi; da je dajalo postavice narodu, katerega nema srca, za katerega interese nema zmisla. (Pripoznati nam je, da je nekoliko, ali sila malo častnih izjem. Tem vsa čast in priznanje!)

Iste odnošaje vidimo po Štajerskem Češkem, Moravskem itd. Po vseh teh deželah igra veleposestvo, oziroma plemstvo isto važno ulogo. Ali kako različno ulogo nalagajo plemstvu posamičnih teh dežel! Motrečim to prikazen, pokaže se nam takoj dvojna mera.

Narod češki stoji — tega ne taje niti njega sovražniki — na visoki stopinji kulture in je nedvomno v političnem pogledu najzdravejši mej vsemi avstrijskimi narodi. V borbi za narodna prava je narod ta toli vztrajen, da mu ga skoraj ni para v vsej Evropi. Vsi poskusi — in bilo jih je veliko in silovitih —, da bi potlačili narod ta, so se ponesrečili popolnem. Z očitim pritiskom torej ni šlo — o tem se se uverile vlade naše in se je tudi uverilo plemstvo samo. Tamošnje plemstvo, videče, da bi bila le njegova škoda, ako bi ostalo v večnem nasprotstvu z narodom, spametovalo se je ter nekoliko spoprijaznilo s težnjami naroda. Ali videči ta preobrat so odločili in nam Slovanom neprijazni krogi takoj izumili novo posebno "misijo" plemstvu Češkemu: posreduje naj in miri. Z drugimi besedami bi rekli: se smehljajočim, narodu navidezno prijaznim licem ovira naj naroda napredek. A to velja samo za

PODLISTEK.

ALI.

Povest, spisal F. Šmu c.

Bil sem nadporočnik pri posadki Stare Gradiške. Pisalo se je leto 1874; takrat je bila Bosna še Turška, in Bosenska Gradiška, takozvani Birbir, ležeča na nasprotnem bregu Save in jako manja od Stare Gradiške, imela je Turško posadko.

Pogosto so se prepeljavali Turški vojaki iz Birbira na to stran Save v naše mesto, da uživajo tu razna raskošja, katerih ni bilo najti v malem njih mesteci.

Zelo so me zanimali ti visokozrasteni, črnobradati ljudje. Pogosto sem zatoraj poskušal seznaniti se s Turškimi častniki — a posrečilo se mi ni nikdar. Kjer sem naletel nanje, bodisi v kavarni, bodisi v kakem drugem zabavišču, ter poskušal vplesti se z njimi v pogovor, pogledali me neso nič kaj prijazno, odgovorili kratko na moja vprašanja, in poznalo se jim je na obrazih, da ne marajo mojega prijateljstva. Nedostojno menda se jim je zdelo pečati se z gjavrom.

Nekdaj sedim zopet v kavarni, pijem kavo in bilo mi je dolg čas. Kar sede blizu mene Turški "čauš", po naše bi se reklo "feldvebelj". Na prvi pogled došla

mi je njegova stegnjena, orjaška postava in resni črnobradati obraz, iz kojega se je živo izkrilo dvoje črnih oči. Posebno pa me je iznenadila neka poteza otožnosti krog ust, ki je dajala licu nekako veličino in pričala, da nosi "čauš" skrivno bol v srcu, katero pa — menda manj fatalist, kot navadno Turki — ne more pregnati tolažeč se, da mu je Alah namenil osodo tako. Moj načrt bil je takoj gotov: Ti se ni posrečilo seznaniti se s častniki, poskusi s tem; morda podčastniki neso taki oholeži.

In res poskusim. Dasi sam častnik, ogovorim Turka vendar prav prijazno. On mi odgovarja nekako boječe in na kratko. Slednjič ga vprašam, kako mu je ime.

"Ali", je kratek odgovor.

"No, Ali," pravim, "kako se kaj počutiš v vojaškem stanu?"

"Dobro vse, kar Alah pošlje" — bil mi je odgovor.

Zopet je nastal molk.

Čez nekoliko časa reče mi Ali: "Nekaj se mi čudno zdi."

"Kaj?"

Neste-li vi avstrijski častnik?"

"Da, saj vidiš moje obleko!"

"Res, a to se mi vendar čudno zdi, da se ponižate govoriti z menoj. Naši čast-

niki niti ne pogledajo podčastnika. Oholi so, da je groza."

"Da, taka je, Ali efendi," odgovorim mu, besedo efendi (gospod) posebno povdarjaje, "to sem skusil že tudi sam."

Ko je Ali to slišal, zaiskril se mu je obraz in lice se mu je prijetno nasmehljalo. "Velika čast zame", rekel je. "Efendi (kako lep naslov!) Vi ste zelo uljuden in dober človek."

Od sedaj mi je bil zvest in udan prijatelj. Tako si lahko pridobimo človeka le z besedico, izrečeno na pravem mestu.

Odslej shajala sva se pogosto v kavarni. Ali držal se je tudi nadalje vedno možki, kot vsi Turki, in govoril malo. Večkrat sem poklical vina, in ga ponujal in njemu.

"Jok!" zakričal je tedaj, "ne pijem!" In zastonj sem ga silil, da naj pije. Videlo se mu je, da se premaguje. Stisnil je ustnice vkup, in čez malo odprl ja zopet, kakor človek, kateremu se po ustih voda dela od samega poželenja, a tega neče izdati. To se mi je zdelo čudno. Vprašam tedaj kavarnarja, ki je bil ob enem tudi krčmar, li ne pije Ali res nikdar vina.

"Oj pije, pije," rekel je krčmar, "a skrivši: Mnogo novecev potrosi na mesec pri meni za vino, a tega nikomu ne izdaja, rajši bi umrl. A saj je taka tudi s čast-

niki, ki so Turške vere, a Srpskega rodu. Tudi oni srkajo skrivši zelo radi vino; — menda ne morejo pozabiti, da so zelo čislali njih kristjanski predniki slastno vinčice."

Nekdaj sva se zopet sešla z Alijem v kavarni. Govorila sva o marsičem, tako tudi o ljubezni. Pri tej priliki ga vprašam, je li bil kedaj zaljubljen?

"Aj bil sem bil!" odgovori in vzdihne težko, "za lepo Roksano se mi je vnelo srce."

"Čemu praviš to tako otožno?" rečem mu smehljaje; "mar te ni hotela?"

"O ne, rada, srčno rada me je imela! Oh to vam je bilo dekle! Kot oglje črne oči, in pa obrvi, oh obrvi kot bi bila črna svila nad očesi razprostrta; pa kak stas: vitka kot vila in nežna kot tulipanov cvet! Ko sem bil v Banjaluki, seznanil sem se z njo; ona je stanovala v predmestju s svojim očetom. Pa, oj osoda! neizprosni smrtni angelj Izmajel odvel jo je k proroku — ostal sem brez nje. Od tedaj pa nesem več ljubil. O ne, vedno ljubim, a le njo. Njen spomin ljubim!" Končal je Ali. Naslonil glavo na roke in vprl se z komolecem ob koleno, zatopljen v britko žalost. Spoštoval sem njegovo tugo — odšel sem molče. —

(Konec prih.)

deželo Češko, kjer so Čehi v večini. Na Moravskem je že drugači. Tudi v tej deželi sestavljajo sicer Slovani 3/4 — čitajte: tri četrtine — vsega prebivalstva, ali deželni zastop je še vedno nemški. Tu je zopet plemstvu naloga, za to skrbeti, da bode ena četrtina za vedno gospodarila trem četrtinam, kajti ta „ena četrtina“ so Nemci, „tri četrtine“ so pa Slovani.

Tu že ni več plemstva dolžnost, da bi delovalo „pomirljivo“ in „spravljivo“, ampak namen mu je narodu Češkemu dosledno sovražni, četudi se ne kaže v skrajno odurnej obliki.

Drugače je zopet na Štajerskem. V tej deželi sestavljajo Slovenci tretjino prebivalstva, so torej Nemci v večini. Tu pa povsem odpadejo vsi oziri. Tu se nam kaže sovražstvo veleposestva do nas Slovencev v fanatično-sovražnej obliki. Tu tekmuje veleposestvo z nemško-liberalnimi srditeži v izzivanju Slovencev. Ali kaj vidimo?! Kar poizgubili so se oni proroki, kateri gledé na Češko svetim ognjem prepovedujejo, da veleposestvo izvršuj „pomirljivo in posredujočo misijo“. Ako je misija ta obrnjena proti Slovanom, izvršuj jo plemstvo ognjevito in neumorno; ako bi pa ostrina te misije bila na škodo nemškemu življu, tedaj pa prenehaj takoj z vršenjem te svoje naloge.

Kdo ne vidi tu dvojne mere? Kdo ne vidi, da hočejo iz nas narediti državljane II. vrste.

Pražka „Politika“, govoreča o istem predmetu, pravi prav dobro:

„In kaj pravijo temu vladni listi, kaj pravi vlada: Molče trdovratno. Na Češkem naj gre in mora iti; na Češkem naj manjšina ne vživa samo enakih pravic z večino, ampak vživa naj še predprave; na Češkem naj se veleposestvo poteguje za spravo in naj omogoči, da se sprava ta doseže — češ, tako zahteva njega „posredujoča misija“ —, ali na Moravskem in Štajerskem bodi naloga veleposestvu vsa drugača? Na Moravskem zadostuje, da ima veleposestvo spravljivost le na jeziku, a sme delovati spravljivosti dijamentralno nasprotno; na Štajerskem pa sme celo izzivati! Ni nam znano, da bi bila vlada tu ali tam poskusila uplivati na veleposestvo, da bi posnemalo češko konservativno plemstvo. Misli-li vlada, da to ni želeli v korist države in da tega ni potreba za državo? Ako tako misli, se jako moti, o čemur se bode kmalu prepričala.“

Ta odstavek „Politikinega“ članka nam je pristna slika dvojne mere naše vlade glede naloge veleposestva po posamičnih kronovinah.

—t.—

Šolstvo v Trstu in njega okolici.

IV.

Navzlic vsemu zatiranju in zanikanju z italijanske strani ostala je tržaška okolica vendar le povsem slovenska; le posamezni tuji so se tu utepili, ustanovivši si lastna letovišča. Mesto je istinito dosedaj prav malo uplivalo na slovanski življ. Čeprav je zadnji predan svojej osodi, čeprav se mu sili skozi vrata in okna tuja laščina, — tržaški okoličan je še vedno Slovan ter najrajši govori svojo materinščino in goji starodavne navade. Ohranil si je jezik in deloma tudi narodno nošo, koja oba pa kmalu izgineta, ako bodo vladale sedanje razmere ter se dopaščalo teptanje domačih običajev in posebnosti.

V tržaškem mestu doni ti na uho skoraj izključljivo laščina, a ko stopiš v predmestja: Rojan, sv. Ivan, Barkovlje, Kadin, Rocol, slišiš zgolj slovenski. Dã, žalostna je res-

nica, da šestokrat kaže pot neznačajnosti priprostemu okoličanu nezavedni, sëm pri-seljeni Kranjec ali Kraševce, ki je zatajil svoj jezik, oprijel se tujščine ter še druge zapeljuje. Ona lahonska družva v okolici prava so sračja gnjezda; kri in meso so jim ponajveč takozvani „čufarji“, kranjski nezavedni delalci, koji so zajedno najmočnejša zaslomba polaščevanju okolice. Tudi v otroške vrte nesramne „Pro patrie“ pošiljajo svojo deco zgolj neokoličani — čufarji, meneč, da morajo v Trstu zatajiti svoj mili jezik.

Zadosti nam je polukati v otroški vrt „Pro patrie“ na Greti in videli bodemo polno slovenskih paglavcev — prihodnjih nastrastnejših renegatov. Zloglasnemu pevkemu društvu na Greti so članovi skoraj brezizjemno kranjske in kraške kukavice. Slovenski okoličani se enacih družeb ogibajo, kajti gnjusi se jim mešati se z neznačajniki in nesramniki ter rajši pristopajo k svojim slovenskim pevkim društvom, katerih štejemo v okolici že pet.

Iz tega je pač razvidno, da je slovenski živelj v okolici jak in čil, da ne bode propal, temveč trdno vztrajal proti tujim naporom. Trdnost okoličana v njega jeziku in navadah Lahone jezi in ker si drugači ne morejo pomagati, sipljejo ti psovke in zasramovanja na ubozega okoličana. Uprav ta vztrajnost nam daje upanja, da se temu življu ni bati propada ter da okolica tržaška ostane tudi v prihodnje — slovenska.

Kako postopa pa vlada s tem krepkim in čilim življem? Kako skrbi za njega omiko in napredek? Kakšno je ljudsko šolstvo v tržaški okolici, kjer bivajo, po spričevanju Lahov samih, Slovenci?

V tržaški okolici se nahaja 10 ljudskih šol; v vseh teh šolah se italijanski jezik poučuje kot obligaten predmet. Razun teh šol imamo še celoma laške paralelke v občinah Rojan, Barkovlje in Škedenj. — V Barkovljah so nastavljene štiri učne moči, katerih dve sti slovenski — v okolici edino umljivem jeziku — nevešči; jedna teh moči je celo soproga znanemu lahonskemu agitatorju! Učenci te šole (kacih 240 na številu) spadajo zgolj k slovenskej narodnosti. Za 240 učencev se tu vzdržujete dve trirazrednici, samo da se slovenska deca raznaroduje, v mestu pa se ne dovoli 1400 slovenskim družinskim očetom niti jedna enorazredna šola!!

To zadostno kaže, kakšno gospodarstvo vlada v mestnej hiši. V istih Barkovljah je magistrat sezidal bogato šolsko poslopje, ali z uvetom, da se v njem poučuje laščina! Občinski denar se zapravlja v najžalostnejše namene; mestni očetje dovoljujejo ob vsakej priliki velike svote — za razširjevanje laščine. Deluje se „mit Kraft und Dampf“, da se čim prej uniči Slovane ob Adriji ter zravnjuje pot v obljubljeni deželo.

V slovenskej občini Rojan obstoji slovenska ljudska šola s 3 razredami in potem 3. in 4. laški razred. Tu se otroci v prvem in drugem letu učé slovenski moliti, a v tretjem razredu jame se jim celo krščanski nauk predavati v italijanščini. Tamošnje cerkveno predstojništvo se je začetkoma vpiralo enakemu početju, ali šolska oblast pritrdila je sklepu mestnih očetov in otroci se morajo učiti tudi krščanskim resnicam v tujem, neumljivem jeziku. Tudi v Rojanu sti nastavljeni dve učni moči, nevešči slovenskemu jeziku, mej katerimi tudi nek učitelj, ki se na vse kriplje poteza za laško „patrio“ in propagando. Kot prava posebnost na tej šoli je tudi istina, da se tu v tretjem in četrtem razredu učí tudi nemščina. Pred nekoliko leti so nekateri tamošnji očetje napravili prošnjo na c. kr. namestništvo, naj bi se mesto italijanščine začeli v tretjem razredu jela poučevati nemščina, na podlagi slovenskega jezika. Na ta način bi se bil dal tamošnji šoli nekoliko bolj

slovenski značaj, dobro vedoč, da ni tu nemščina toli nevarna nego laščina. Ali, kaj je storilo c. kr. namestništvo pod bivšim, nam nepozabljivim (seveda v slabem pomenu besede) De Pretisom? V svojej prevročej germanomaniji vpeljalo je na rojanske šoli nemščino kot obvezen predmet, pustivši laščino; nemščina se pa slovenskim rojanskim otrokom vtepa v glavo na podlagi laščine!! Rojančani prišli so na tak način iz dežja pod kap. Naravna posledica te protipedagogiške in neumne kolobocije je bila ta, da ubogi otroci — potem ko so že štiri do šest let trgali hlače v tem učilniškem babilonskem stolpu — koncem ne znajo niti slovenski, niti laški, še manj pa nemški.

Politični pregled.

Notranje dežele.

Nadškofje in škofje avstrijski izdali so poseben pastirski list o verskej šoli. Škofje zatrjujejo, da so v popolnem soglasju se sv. Očetom. Tudi sv. Oče je prepričan o pogubnem uplivu brezverske šole. Rečeni pastirski list priznava izrečno, da ima tudi država pravico do nadzorstva šole, protestuje pa proti sumničenju njih namer. Država ima pravico, da upliva na vzgojo otrok; te pravice pa nikakor nema, da bi zgojevala otroke v zmislu, ki je protiven željam in dolžnostim katoliških starišev; te pravice ne more država zahtevati, da ne bi kratila pravic starišev.

Pastirski list pravi, da stroške za brezverske šole je trpeti onim samim, ki take šole zahtevajo. Škofje imajo pravico in dolžnost brigati se za skušnje, katere smo napravili z novo šolo. Skušnje te so dokazale, da premembe, kakoršne nasvetuje vlada, ne zadostujejo. Sad brezverske šole je, da minevajo vdanost do cerkve, ljubezen do vere in pojavi verskega življenja. Škofje oporekajo odločno trditvi, da bi hoteli znižati „niveau“ omike in se sklicujejo na §. 14 državnih osnovnih postav, kateri zagotavlja vsakemu svobodo vesti in vere.

Volilno gibanje po onih deželah, kjer se imajo kmalu vršiti volitve v deželne zборе, je kaj živahno. Narodna stranka na Moravskem izdala je jako obširen oklic, v katerem nadrobno slika nalogo prihodnjim narodnim deželnim poslancem. Oklic oboja taktiko onih, ki rušijo mir v domačem taboru, kajti do sedaj je bil program narodnih zastopnikov tudi program volilcev. Vse razlike naj zginejo in narodna stranka naj gre v boj v jednej samej, trdnjej vrsti. Oklic obžaluje, da se je srednja stranka veleposestva zopet zvezala z liberalno stranko, čemur bode posledica, da bodo Slovani zopet v manjšini, dasi so v ogromnej večini glede števila prebivalstva. Oklic obžaluje tudi, da vlada prav čisto nič ne stori, da bi se popravila krivica, ki se godi večini prebivalstva. Češko prebivalstvo izročeno je zopet samo sebi in treba je, da se bori vztrajno in neustrašno za svoje pravice. Jedna glavnih skrbij narodnih poslancev mora biti, da se postavi deželni volilni red na pravičnejšo podlago; osobito se mora pomnožiti število mandatorov v kmečkih občinah. Le tako je mogoče, da dobi večina prebivalstva tudi večino v deželnem zboru.

Na poziv slov. političnega društva za Koroško zbralo se je v nedeljo pri Miklavcu blizu Žitarevasi nad 300 volilcev. Govorili so Einspieler, Legat in drugi. Vsi govori bili so vzprejeti navdušenjem. Einspieler in Muri bila sta proglašena kandidata. Kakor pišejo ljubljanskemu „Slovencu“ s Koroškega, je uspeh Slovencev pri volitvah v podjunskej dolini skoraj gotov. Tudi mi kličemo vrlim bratom gori v Korošanu: Bog daj srečo!

Razni listi so bili širili vest, da se bode potrebščina za vojno povečala za 80 do 120 milijonov goldinarjev. Gospod vojni minister je pa v odseku avstrijske delegacije oporekal vesti tej.

Glede odnošajev v Bosni in Hercegovini dal je v istem odseku gosp. minister Kallay naslednja pojasnila: V Bosni in Hercegovini bilo je koncem leta 1889. 224 začetnih šol; mej temi je bilo 136 splošnih javnih, 3 privatne in 85 verskih. Proti kolonizaciji ni posebnih ovir, toda opomniti mora, da v Bosni ni polja, katero ne bi imelo gospodarja. Obdelanega polja pa ni lahko kupiti, ker to se sme zgoditi le v sporazumljenju z Ago. Za kolonizacijske smotre morajo se torej v prvej vrsti v poštev jemati državni gozdovi. Zemljišne knjige so se dozaj vredile v Serajevu in 13 okrajih, do konca tega leta jih bo dovršenih 18. Minister priznava agitacije nekaterih inozemskih časnikov proti avstrijskej vladi, a konstatuje, da je vzlic tem agitacijam v deželi vse mirno. Bosensko-Hercegovinsko vojaštvo obstoji iz 32 kompanij, ali 8 batalijonov. Letos bodo nabrali 4 nove kompanije, k letu pa zopet 4, tako, da bode koncem leta 1891. število znašalo 40 kompanij v desetih batalijonih. Lep dohodek prinašajo deželi mineralni vrelci.

Vnanje države.

Ruski car podelil je francoskemu ministru notranjih stvari veliki kordon Aninega reda. Odlikovanje to smatra se sploh kot zahvala, da so v Parizu priprli ruske nihiliste.

Srbski vladni list „Odjek“ odgovarja na izjave grofa Kalnokyja v avstrijskej delegaciji. Oficijozni srbski list pravi, da grof Kalnoky zajema iz nenanjnih informacij, ako trdi, da veje po Srbiji Avstriji sovražna sapa, odkar se je izvršila prememba na srbskem prestolu; ta sapa vela je že popred in na tem je Avstro-Ogerska sama kriva, ker se je celo desetletje identifikovala z onom zistemom, kije Srbijo močno odškodoval v materijalnem in moralnem obziru. Regentstvo in vlada sta se vedno trudila, da bi razpršila nezaupanje proti Avstro-Ogerskej. Grofa Kalnokyja besede o razmerji Srbije do Rusije pozdravlja ta list z veseljem. Dunajski kabinet naj ne smatra simpatij slovanskih narodov do Rusije kot sovražstvo do Avstrije; v Srbiji se bode vedno gledalo na to, da se vzdrže prijazni odnošaji do Avstrije; v tem pogledu sme grof Kalnoky računati ne le na dobro voljo regentstva in vlade, ampak tudi radikalne stranke.

Na kolodvoru v Belemgradu preiskujejo strogo vsa prtljago iz Avstro-Ogrske došlih tujcev. Isto tako so odredili stroge naredbe glede pošiljatev blaga iz Avstro-Ogerske. Naprednjaška stranka žalostnega spomina hoče se reorganizovati. V to svrhu vrnil se bode Garašanin v Beligrad. Zveze z drugimi strankami nočejo. Pri prihodnjih volitvah hočejo postaviti kot kandidate Garašanina in več članov preänje vlade. — Ako je vse to res, potem pa moremo še le soditi o skrajnej predrznosti te klativiteške stranke.

Povedali smo že, da je vlada predložila nemškemu državnem zboru predlogo, vsled katere se ima povišati prezenono število nemške vojne za 18.000 mož. Zadeva ta obeča postati neizmerne važnosti. Neka izjava vsevednega gospoda Windthorsta v vojnej komisiji je naravnost senzačna in je neizrečeno vzburla duhove na Nemškem. Gospod Windthorst je rekel: „Čas ni ugoden za to, da bi parlament kazal svojo moč; on hoče vzprejeti vojno predlogo, ne zato, ker se boji razpuščenja državnega zbora, pač pa, ker sje boji česa hujšega“. Dasi izjava ni povsem jasna in dasi rečeni parlamentarec ni izrečno povedal, kaj da bi bilo ono „še hujše“, vendar se nam vrvira prepričanje, da mora biti nekaj posebnega, kar bi bilo naperjeno

naravnost proti parlamentu. In temu se ne smemo čuditi, ko vemo, da je nemški cesar skrajno drzen v svojih namerah in načrtih. Položili so torej nož na vrat nemškemu parlamentu: dovoli vojno predlogo, ako ne, Bog sam ve, kaj se bode zgodilo!

DOPISI.

Iz Barkovelj 16. junija 1890. (Izv. dop.)

Po slavnem magistratu prepovedana veselica „Adrije“ daje še vedno mnogo govoriti. Načelnstvo je nemudoma rekurriralo in kakor se čuje, je vlada spoznala razloge prepovedi kot ničeve. V tem trenutku, ko to pišemo, ni še stvar jasna. Namestništvo je vprašalo magistrat po drugih morebitnih razlogih, — oziroma vzrokih prepovedi veselice — in potem še-le pride v pravem svitu na dan skrito, hinavsko delovanje poznane kozjebračca. Dosedaj nepoznane „morebitne vzroke“ si jih že domišljujemo, kajti capovila naš se je izrazil proti nekaterim možem: „Veselica „Adrije“ bi se že dovolila, ali v drugih prostorih; v namerovanej krčmi je vedno le pretep! In veste zakaj to? Pred par tedni je bila družba barkovljanskih pevcev v imenovanj krčmi ter pela narodne pesmi. Neka družba pobalinov — uprav oni, katero je vabil capovila v svoj namerovani a ponesrečeni italijanski pevski zbor, in njega očitni največi pristaši, začeli so žvižgati narodnim pevcem ter jih nazivati se „ščiaivi“. Narodni pevci, razžaljeni in razen tega še osobno napadeni, neso bili leni, ampak položili so te kreature pod kap.

Ni treba praviti, kdo je provokoval, kajti nek pristaš našega mogotca se je predizrazil, da bode oni večer „velik tepež“. Tudi priče so pripravljene enako potrditi. Mi ne bi o tem niti omenjali, a tu tiči zopet druga stvar: V krčmi „al Risorgimento“ so še edini prostori, kjer more prirejati „Adrija“ svoje veselice. Lastnik krčme je sicer po rodu Italijan, toda prijazen naše narodnosti. To pa peče našega „gospoda“ in maločasno njegovo družbo! Sedaj gledajo ti ljudje, kako bi odstranili še te edine, za veselice „Adrije“ primerne prostore. In veste kaj so si izmislili? Po celem selu se širi vest, da nameravajo napraviti pristaši kozjebračca v imenovanj krčmi velik prevrat in tepež, da bi tako potem magistrat ukazal ono krčmo zapreti, oziroma odvzeti lastniku dotični dekret! To je že nezaslišano! Tudi tem nameram naj ces. kr. vlada obrne pozornost svojo. Slavna vlada je toraj opozorjena in mi hočemo mirno čakati! Ali tu zopet vprašamo: Kdaj li bode nastopil v Barkovljah zopet stari sveti mir? Odkar nam županuje tujec, zasramovalec našega rodu, ni ga več miru. Nekatero osebo so bile že zaprte (ker neso mogle skrivati opravičene srda), bili so tudi že izgredi — in v tem obziru gre vedno na slabše! Kdaj bode li konec tem, za Barkovljane neznoznim razmeram?! Veste s čem nam že žugajo: „Italijani bodo pokupili prostore ob morju, se tam naselili, in stare prebivalce potisnili v hrib! V ta namen so menda odvzeli ribičem prostore za sušenje mrež.

Še na nekaj bi upozorili slavno vlado: V Barkovljah je edini poljski čuvaj (poznani „Flügeladjutant“ capovile) in ta človek bi imel dela mnogo, premnogo, ako bi čuval vinograde barkovljanskih posestnikov. Ali ta človek, namesto da opravlja svojo pravo službo, služi menda samo svojemu gospodu in mojstru, ali pa vohuni, kaj se po krčmah govori.

Ljudstvo je jako nejevoljno videč, da magistratna garda le za to vleče plačo, da agitira za znano propagando.

Magistratovci vrgli so se z vsemi svojimi močmi na Barkovlje — a baš tu najdejo krepko narodno tvrdujavo. Najboljši odgovor na ta pritisk bi bil, ako bi domači rodoljubje krepko podpirali vrlo „Adrijo“,

katera stoji neustrašeno, braneč se silnih nasprotniških napadov. Žal, da se ni doslej našlo nijednega mej mestnimi in okoličanskimi rodoljubi, kateri bi se vpisal pri „Adriji“ kot ustanovnik, ter žrtvoval enkrat za vselej 10 gld.! Barkovlje so velepomembne za celo okolico, to naj si zapomnijo naši rodoljubi!

Iz Gorice, 15. junija. [Izv. dop.] Tedaj v kratkem se bode goriškemu političnemu društvu „Sloga“ ponudila prilika, dati glas življenja od sebe — tako namreč piše Tonklijeva „Soča“.

Glas življenja dajala je „Sloga“ od sebe le ob časa volitev v deželni in državni zbor; namreč vitez Tonkli imel je samo takrat čas sklicati občni zbor, da je proglasil svoje kandidate. Za druge težnje slovenskega političnega društva pa se vitez Tonkli nikoli ni brigal.

Zdaj bode volitev deželnega poslanca na Tolminskem — ker se je bil dr. Gregorič odpovedal radi razžaljivega postopanja slovenskega kluba proti njemu in Sloga, t. j. vitez Tonkli ima zopet čas in potrebo na vse strani pisariti in hoditi.

Danes je šla „Sloga“ t. j. vitez Tonkli, v Tolmin, da pridobi ondote prvake in kandidata proti dru. Gregoriču. Goriški rodoljubi privoščijo Tonkliju to postopanje, ker uverjeni so, da mu zavedni Tolminci ne bodo prizanesli zaslužene lekcije.

Tonklijeva „Soča“ pravi, da je društvo „Sloga“ ustanovilo slovensko dekliško šolo in slovenski otroški vrt v Gorici. Nikdo ne more oporekati, da je društvo „Sloga“ t. j. da so društveniki „Sloge“ ustanovili ta slovenska zavoda; a vitez Tonkli zdaj zaničljivo prezira društvnike in društvena pravila ter postopa, kakor bi bil on sam vse. — In zakaj Tonkli tako postopa? — To je slovenskim rodoljubom nujno treba globoko preudariti.

Tonkli nosi z Dunaja denar za Slogino šolo. Ali ni goriškimi Slovencem ta denar lečn sok, kakoršnega je je del Ezav za svoje prvenstvo?! Ali ti golinarčki naj nadomestujejo vse ono, kar To kli kot vrivan prvak-voditelj zanemarja za vzbujo in razvitek naroda!

Slovenski rodoljubi naj trezno preudarjajo te zadeve, da ne bodo na škodo svojega naroda slepljeni!

Domače vesti.

Sv. obhajilo. Dne 21. t. m. bode prvo sv. obhajilo slovenskih otročičev župnije pri sv. Jakobu. Pri slavnosti tej peli bodo otročiči ljudske šole sv. Cirila in Metoda.

Za družbo sv. Cirila in Metoda v Trstu daroval je gosp. P. 1 gld.

Za podružnico sv. Cirila in Metoda na Greti, oziroma za otroški vrt v Rojanu, se je nabralo dne 16. junija iz pušice v krčmi pri g. Josipu Pertotu v Rojanu 10 gld. 46 kr. — V nedeljo 15. t. m. nabralo se je v krčmi „pri društvu“ v Barkovljah 2 gld. 57 kr.

Volilo. Gosp. dr. Lovro Čuček, umirovljeni polkovski zdravnik, umrl je te dni v Šent Ilji v Slov. Goricah, in volil vse svoje premoženje družbi sv. Cirila in Metoda.

Osnovni zbor Slovenskega pevskega društva v Trstu vršil se bode v petek, dne 20. t. m. ob 7/9. uri zvečer v prostorih „Delalskega podpornega društva“. Gospodje pevci in prijatelji petja so naprošeni, da se v mnogobrojnem številu udeležijo tega zborovanja. Na dnevnem redu je čitanje in potrjenje pravil. Pri tem občnem zboru vzprejemali se bodo tudi društvniki.

Pevci „Delalskega podp. društva“ prirede v nedeljo dne 22. junija izlet v Nabrežino.

Obrotnijsko društvo v Barkovljah praznovalo je pretečeno nedeljo svojo desetletnico. Popoldne bil je sestanek v druž-

tvonej krčmi, kjer se je vnela vrlo animirana domača zabava; peli so pevci vlega društva „Adrija“ in sviral je „Piccolijev“ orkester. Napivalo se je presvitlemu cesarju, vodstvu društva in neustrašljivemu našemu poslancu, „očetu okolice“, gospodu Ivanu Nabergoju. Vsa zbrana družba vzkliknila je trikratno „živio“ rečenemu našemu zastopniku in pevci so zapeli primerno napitnico. „Himno Adrije“, katero je vglasbil društveni gospod pevovodja, morali so štiri krat ponavljati. Isto tako je morala godba divni naš „Naprej“ najmanj 15 krat ponavljati. Mi želimo vrlému društvu, ki vestno skrbi za materijalno korist našega ljudstva, najboljšega vapeha.

Tržaški mestni svet ima danes ob 7/7. uri zvečer svojo sejo.

„L' Indipendente“ napal je pevovodjo društva „Adrija“, češ da vleče od magistrata letnih 120 gld. Odgovor naš je le-ta, da onih 120 gld. mora rečeni gospod pošteno zaslužiti z orgljanjem in poučevanjem cerkvenega petja. Vrh tega moramo pripomniti, da se ta denar plačuje iz one kase, v katero se stekajo davščine vseh davkoplačevalcev brez razločka narodnosti in da torej „Indipendente“, kot organ italijanskih podanikov, ima najmanj pravice zahtevati, da bi vsakdo, kateri vživa kakoršno-koli plačo iz občinske kase, moral prisegati na načela irredentovske stranke. Ali morda smatra omenjeno irredentovsko glasilo občinsko kaso kot last društva „Progresso“ ali morda „Unione Ginnastica“?! Mi menimo, da se moti. Isto tako se motijo vsa slavna irredentovska gospóda, ako menijo, da smatrajo Barkovljani za Bog ve kako srečo, ker so združeni z mestom. Dajte Barkovljanom popolno samostojnost in videli boste, da bi se svojimi lastnimi dohodki prav lahko pokrivali vse stroške in tudi svoje orglavce še boljše plačevali, nego slavni magistrat. Klasična priča za našo trditev je istina, da na samem vinskem dacu plačujejo Barkovlje 25 do 30 tisuč goldinarjev na leto. To je menda nekaj. Pri tolikih davščinah se menda vendar samo ob sebi razume, da občina plača onih bornih 120 gld. ne da bi imela pravico zahtevati, da mora biti dotičnik nje politični korteš. „Indipendente“ očita tudi, da je rečeni gospod pevovodja po procesiji sviral „l' inno slavo“, kar pa ni res. Če je pa sviral melodijo pesmi „Oj banovci“ menda ni to poseben zločin, kajti svirala je pred cerkvijo isto koračnico tudi vojaška godba.

Neolitikane pri c. kr. pošti. Neka gospodičina se nam je britko pritožila, da je neki poštni uradnik jako osorno in surovo žnjo postopal, ko je hotela dne 16. t. m. popoldne potegniti neko svoto denarja iz poštne hranilnice in ni dobro vedela, kaj da jej je storiti. Če že gospodje z ženskim spolom tako postopajo, česa imamo pa mi možki potem pričakovati?! Ali je pa morda vzrok takemu postopanju le ta, ker je dotična gospodičina se svojo tovarišico slovenski govorila?!

V Pazinu razpisane so zopet občinske volitve. Tretji razred voli dne 23., 25., 26., 27. in 28. t. m., drugi razred dne 30. junija, 1. in 2. julija, prvi razred dne 3. julija.

Iz sv. Križa se nam piše: Sv. Rešnjega telesa dan prigodila se je pri nas velika nesreča: utonil je pri kopanju 17letni mladenič Košuta. Sedel je na velik kamen na bregu, in nenadno zdrsnil v morje. Prihitevši ribiči izvlekli so ga mrtvega iz morja. Velika nedostatnost je pri nas, da nikdo ne skrbi za varnost kopajočih se otrok. Osobito ob nedeljah je vse polno otrok pri morju. Poslati bi morali tja kakoga čuvaja, da nadzoruje otroke. Ali vidi se, da v Križu ni nobenega, ki bi skrbel za korist občine in javno varnost. Mnogo stvarij moramo pogrešati, ki bi bile zelo potrebne; po ulicah je velika nesnaga in vode nam nedostaje. Tržaški magistrat bi

morda še kaj privohtil, ako bi se kdo za to potegnil. Toda pri nas — žal — vlada dobro poznani prismođež, kateri bi hotel iz nas in naših otrok napraviti same sužnje. Križani, vzdramite se in otresite se tega neznoznega jarma!

Od nekod na Krasu dobili smo dopis, v katerem se hudo graja grd običaj, da fantje neke vasi ne puste po 10. uri zvečer nikogar skozi vas, ako se primerno ne odkupi. Tem načinom da hočejo polniti svojo fantovsko kaso. Ta običaj je res grajevreden in mi opozorimo dotične fante na mogoče posledice takega početja, katero ima na sebi vse znake nasilstva. Gledajo naj, da ne pridejo danes ali jutri s postavo v navskrižje.

Strašen čin. V pivarni „Agli amici“ v ulici Media št. 10 sedela sta težak Filip Huzzo in nekov Aleksander Mihelič. Proti 11 uri sta se ta dva moža sprla. Kar naenkrat potegne Mihelič trivoglat sveder iz žepa ter ga porine Huzzu v prsa. Ranjenec zgrudil se je na tla; morilec je pa ubežal iz p varne, a se kmalu vnil oborožen z nekim drugim instrumentom, hoteč se enkrat napasti na tleh ležečega Huzzo; toda gostilničar je preprečil namero živinskega človeka. V obče zmešnjavi je morilec potem ubežal. Huzzo so prepeljali v bolnico, toda umrl je že mejpotoma. Ob 4. uri zjutraj našli so morilca v njega stanovanju ter ga odveli v zapor.

Vender je bilo res. V septembru 1880. leta izvršili so na kolodvoru v Sežani tatvino raznega blaga od kineškega srebra. Blago to je bilo namenjeno g. Rittmayerju v Lulji. Sum je letel na nekega Valentina Rezaverja, katerega so tudi res obsodili na eno leto težke ječe. Ob bližajočej se smrti je pa Adalbert Rebec iz Divače priznal, da je več teh vkrađenih stvari izročil krojaču Franu Žiberna. Žiberna je sicer vztrajno tajil, da bi bilo to res, ali sodišče začelo je vender-le proti njemu preiskavo in ga tudi dne 12. t. m. obsodilo na 2 tedna zopora radi sokrivde pri rečenej tatvini.

„Slovenski Svet“ prinaša v 11. številu naslednjo vsebino: O slovenskem kongresu. — Ljudsko štetje v Avstriji. — Iz govorov državnega zbora. — O kritiki dra. Mahniča. II. K nasprotniškim razpravljanjem o nam očtanem razširjanji protestantskih načel. (Dalje.) — O pravu Solnogradskih nadškofov. — Pravice Slovencev do svetojeronimskega gostinca (hospicija) v Rimu. — Ruske drobtinice. — Dopisi: Iz Vranjskega okraja. V Selnici na Dravi. — Pogled po slovenskem svetu: a) Slovenske dežele. b) Ostali slovenski svet. — Književnost. — Pomladanje elegije I.

Listnica uredništva:

G. dopisniku iz Pomjansčine: Pripomniti nam je najprvo, da mi se ne brigamo za imena dopisnikov „Naše Sloge“, kakor se ne briga urednik tega lista za imena naših dopisnikov. Ali kolikor poznamo rečenega urednika, smo uverjeni, da ga bode gotovo do arca veselilo, ako bode po vašem prizadevanju vspla narodna stvar — toda prava narodna stvar — v Pomjansčini. Iz naših dopisov in onih „Naše Sloge“ dozdeva se nam, da je nastala zmešnjava v narodnej stranki. To je žalostno. Ako ste v resnici narodnjak — in smo uverjeni, da ste — Vas prosimo, da delujete na to, da se doseže nekajeno sporazumljenje v našem taboru. Dopisov ne kaže prijavljati, ker s tem bi se le vlivalo olje v ogenj.

Št. 974.

Razpis učiteljske službe.

Na slovenski osnovni šoli **družbe sv. Cirila in Metoda pri sv. Jakobu v Trstu** razpisuje se

III. učiteljsko mesto

z letno plačo pet (500) sto forintov. Službo je nastopiti že v začetku letošnjega šolskega leta.

Podpisano vodstvo sprejema prošnje s potrebnimi spričevali do 20. junija t. l.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.
V Ljubljani 1. junija 1890.

Dunajska borza

17. junija.

Enotni drž. dolg v bankovcih	—	gld. 88.00
„ „ „ „ „	—	89.65
Zlata renta	—	109.55
5% avstrijska renta	—	101.30
Delnice narodne banke	—	97.—
Kreditne delnice	—	302.75
London 10 lir sterlin	—	117.15
Francoski napoleondori	—	932 1/2
C. kr. cekini	—	5.55
Nemške marke	—	57.00

TRŽASKA HRANILNICA

Sprejemlje denarne vloge v bankovcih od 50 boč. do vsakega zneska vsak dan v tednu razen praznikov, in to od 9—12 ure popoldne. Ob nedeljah pa od 10—12 ure dop. Obrsti na knjižice. 30.
Plačuje vsak dan od 9—12 ure popoldne. Zneske do 100 gld. precej, zneske preko 100 do 1000 gld. mora se odpoledati 3 dni, zn. ske preko 1000 gld. pa 5 dni prej.
Ekomptuje menjice domicilirane na tržaškem trgu po 3 1/4%
Posojuje na državne papirje avstro-ogrške do 1000 gld. po 5%
višje zneske od 1000 do 5000 gld. v tekočem računu po 4 1/4%
Večje svote po dogovoru.
Daje denar proti vknjiženju in posestva v Trstu. Obrsti po dogovoru.
TRST, 15. februarja 1890 12—24

Teodor Slabanja

srebrar v Gorici, ulica Morelli št. 17, priporoča se v ljudno pri visoko častiti duhovščini v napravo cerkvenih posod in orodja najnovejše oblike, kot: monstranc, kelihov itd. itd. po najnižji ceni.
Stare reči popravi, ter jih v ognji pozlati in posrebrni. Na blagovljno vprašanje radovoljno odgovarja. 34—25

Posilja blago dobro spravljeno in poštine prosto!

Obbrežno kopališče FONTANA,

ob nasipu mola Santa Teresa.

Posebni oddelki. terase in toilettes za gospe in gospode.

Posebno pripravljena kopelj za otroke, s katerimi lahko vstopijo tudi gospe.

Douchi od vodovoda „Aurisina“.

GORKE KOPELI IN GORKI DOUCHI.

Telefon je brezplačno na razpolaganje občinstvu.

Restavracija in kavarna se skupno teraso. Notranje in zunanje galerije.

Kopališče se je odprlo z dnem 1. junija

Jedna kopel za odraslene . . . . . f. —30

„ „ „ „ „ otroke . . . . . —20

Gorka kopel . . . . . —80

„ „ „ „ „ z douchem . . . . . 1.—

Proti sredi meseca junija bode zavod električno razsvitljen z 6 obočnimi in 20 žarnimi svetilkami.

Informacije dobivajo se v mestnej pisarni gledališča Polytheama na Korzu in sicer od 10 ure zjutraj do 1 ure popoldne in od 3 do 5 ure popoldne; tam se tudi vzprejemajo naročila.

Radi znižanja cen naročilom za obitelji, kakor tudi za gospe državnice in mestne uradnike, se je obrniti do lastnika samega (Via del Pesce 2), s katerim se more govoriti vsaki dan od 9. do 11. ure popoldnem.

6—9 Nadzorstvo. 3—5

Riunione Adriatica di Sicurtà v Trstu.

Zavaruje proti požarom, provozu po suhem, rekah in morju, proti toči, na življenje vseh kombinacijah

Glavnica in rezerva društva dne 31. decembra 1883

Glavnica društva gld. 3.300.000—

Reservni fond od dobičkov 536.622 1/2

Posebna rezerva dobičkov od zavarovanja na življenje . . . . . 150.000—

Reservni fond za polizite na premikanja vrednostnih efektov . . . . . 161.500—

Premijsna rezerva vseh oddelkov 7.342.780 3/4

Reserva za škode . . . . . 267.601—

24—12 V porfetuju: Premije, ki se imajo petirjan v prihodnjih letih 16.954.118 3/4

Skupni znesek v h škod plačanih od 1. 1838 do 1883 gld. 114.949.847 1/2

Urad ravnateljstva: Via Valdirivo, št. 2 (v lastnej hiši.)

Velika gospodarstvena izložba Beč
14 maja do 15 oktobra
10 sati u jutro do 10 na večer
šumarstvena, umjetnička i obrtnička-
Ulaznica 40 novč. — U nedeljah i sveteih 30 novč. — Ulaznice za djecu 20 novč.

Naravna mineralna voda iz Kraljevega vrelnca (Königsbrunn).

Ima v sebi največ ogljenčeve kisline ne samo med vsemi Rogatskimi vreli kislin, ampak tudi v vsej okolici in preseza v tem pogledu radi njenih penečih svojstev in radi njene nespremenljivosti večinoma vseh poznanih inozemskih vrelecev.

Mešana z vinom ali se sadnimi siropi nam da izborno pijačo zbog obilice v njej nahajajoče se ogljenčeve kisline.

Vodstvo vrelecev v **Kostrenici** (Kostreinitz).

Glavna zaloga za Trst, Istro in Dalmacijo pri **J. A. CHIESA v Trstu, Via Carintia stv. 26.** 8—10

Spomladansko zdravljenje.

Čaj „Tisoc cvetlic“ (Milleflori). Čisti kri. Izvrstno sredstvo, ako peče v želodecu, kakor tudi proti zabasanju in hemoroidom. En zavitek, zadosten za zdravljenje stane 50 kr. in se dobi v odlikovanej lekarni Praxmarer „Al due Mori“ Piazza Grande. 3—10

Najboljša 24—40
Brnska sukna
razpošilja po originalnih tovarniških cenah tovarna finega sukna **Sigel-Imhof v Brnu.**
Za elegantno pomladno in poletno moško obleko zadosti je 1 odrezek v dolgoti 3-10 metra, to je 4 Dunajski vatli 1 odrezek iz pristne ovčje volne velja:
3 1/2 gld. 1.80 iz navadne
3 1/2 gld. 2.75 iz fine
3 1/2 gld. 10.50 iz jako fine
3 1/2 gld. 12.40 iz najfinejše

Nadalje so v največji izbiri: s svilo pretkana grebenasta sukna, blago za ogrtače, loden za lovec in turiste, peruvienne in tosking za salonske obleke, prepisana sukna za gg. uradnike, blago iz sukanca za moške in dečke, ki se sme prati, pristna piqué-gilet-bлага itd. — Za dobro blago, natančno odgovarjajoče in točno dopušljatev se jamči. Uzorci zastoj 1 franko.

La Filiale della Banca Union TRIESTE

s' occupa di tutte le operazioni di Banca e Cambio - Valute.

a) Accetta versamenti in Conto corrente, abbonando

PER BANCONOTE:	PER NAPOLEONI:
3% c. preav. di 5 g. ni	2 1/4% c. preav. di 20 g. n
3 1/2% „ „ „ 12 „	3 „ „ „ 40 „
3 1/2% „ a 4 mesi fisso	3 1/4% „ „ 3 mesi
3 1/2% „ a 6 „	3 1/2% „ „ 6 „

Il nuovo tasso d'interesse principiera a decorrere sulle lettere di versamento in circolazione dal 1 e 8 Marzo 1890 a seconda del relativo preavviso.

In Banco giro abbonando il 2 3/4% d'interesse annuo sino a qualunque somma; prelevazioni sino a f. 20,000, a vista verso chèque; Importi maggiori preavviso avanti la Borsa. — Conferma dei versamenti in apposito libretto.

Conteggia per tutti i versamenti fatti a qualsiasi ora d'ufficio la valuta del medesimo giorno.

Assume pei propri correntisti l'incasso di conti di piazza, di cambiali per Trieste, Vienna, Budapest ed altre principali città, rilascia loro assegni per queste piazze, ed accorda loro la facoltà di domiciliare effetti presso la sua cassa franco d'ogni spesa per essi.

b) S'incarica dell'acquisto e della vendita di effetti pubblici, valute e divise, nonché dell'incasso di assegni, cambiali o coupons, verso 1/8% di provvigione.

c) Accorda ai propri committenti la facoltà di depositare effetti di qualsiasi specie, e ne cura gratis l'incasso dei coupons alla scadenza.

d) Vende le Lettere di pegno 4 1/2% e 5% della Banca Commerciale Ungherese di Pest e le lettere di pegno 4% dell'i. r. priv. Banca Ipotecaria austriaca di Vienna. 12—24

Trieste, 24 Febbrajo 1890.

Stanovanja za tujce,

kateri nameravajo v poletnem času v kakem prijetnem in zdravem kraju na deželi prebiti, ima podpisani na razpolaganje za primerne ceno, in sicer: 3 do 4 sobe, kuhinjo in shrambo, s potrebno hišno opravo, — za jedno ali dve družini. — Dve sobi od teh nahajati se v novozidanem poslopju, od kodar je prav prijeten razgled v okolico.

Vse to nahaja se v prijetnem, poleg državne (Tržaške) ceste ter blizu železnične postaje ležečem kraju. V neposrednem obližji so senčnata gozdna sprehajališča, sadni vrtovi i. dr.

Lastnik: **MIHAEL GOSTIŠA** v Gorenjem Logatcu. 3—2

Gehäuder Rieger
ORGEL und Harmonium Fabrik
Jägerndorf, öst. Schles.

Ta fabrika izdeljuje po jako nizkih cenah orglje za cerkve in harmonije, krasno vglasene in solidne konstrukcije. Pogoji plačevanja so lahko prav ugodni. Kataloge in cenike dobiva se gratis. Ta zavod izdelal je v dobi 16. let blizu 300 orgelj, mej katerimi je bilo dosti prav velikih. 11—0
To dokazuje najsjajnejše zmožnost zavoda in njega realnost.

J. Anděl-ov

novi iznajdeni prekomorski prašek

pokončava: stenice, mole, bolhe, muhe, grile, tičeje in druge uši itd. itd.

kratko ročono vsaki mrčes, zares tako čudovito naglo, gotovo in tako čisto, da o njih ne ostane kar nošenega sledu. Človeku in sploh domačim živalim pa štupa ne škoduje nič. Rabi se z nalašč pripravljenimi brizgalnicami.

Ta prekomorski prašek se dobiva v steklenicah po 15 kr., 25 kr., 50 kr., 1 gld., 1 gld. 25 kr. in 2 gld., brizgalnica 30 kr. in sploh nar hitreje po pošti v zalogi pri 3—3

Albin Sličer-ju, trgovcu v Ljubljani, Dunajska cesta broj 9

FILIJALKA c. kr. priv. avstr. kreditnoga zavoda

za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplačila.

V vredn. papirjih na	V napoleonih na
4-dnevni odkaz 2 1/2%	30-dnevni odkaz 2 1/2%
8- „ „ 2 1/2%	3-mesečni „ 2 1/2%
10- „ „ 3%	6- „ „ 2 1/2%

Vrednostnim papirjem, glasečim na napoleone, kateri se nahajajo v okrogu pripozna se nove borestna tarifa na temelju odpovedi od 17 novembra, 21. novembra in 13 decembra.

Okrožni oddel.

V vredn. papirjih 2% na vsako svoto. V napoleonih brez obresti

Nakaznice

za Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropavo, Reko, kakor za Zagreb, Arad, Bozen, Gradec, Hermanstadt, Inomost, Celovec, in Ljubljano — brez troškova

Kupnja in prodaja

vrednostij, diviz, kakor tudi vnovčenje kuponov 24—11 pri odbitku 1% provizije.

Predujmi.

Na jamčevne listine pogoji po dogovoru Z odprtim kreditu v Londonu ali Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po pogodbi.

Uložki v pohranu.

Sprejemajo se v pohranu vrednostni papirji, zlat ali srebrni denar, inozemski bankovci itd. — po pogodbi.

Trst, 17. februarja 1890. 12 24

PAROPLOVNA DRUŽBA V VISU Serafina Topiča in drugov.

Z dnem 30. junija 1890 otvori se z avstro-ogerskim parnikom „VILA“

perijodična tedenska linija mej Trstom, Korčulo in mej tema ležečimi pristanišči z naslednjim voznim redom.

POT TJA.

Odhod	Prihod
iz Trsta vsak petek ob 11.00 predp.	v Pulj vsaki petek ob 5.00 pop.
„ Pulja „ „ 5.30 pop.	„ Kamižo „ „ 8.30 zjutraj
„ Kamižo „ saboto „ 9.00 predp.	„ Vis „ „ 10.15 predp.
„ Visa „ „ 11.00 „	„ Hvar „ „ 0.15 pop
„ Hvara „ „ 0.30 pop.	„ Stari Grad „ „ 2.00 „
„ Staroga Grada „ „ 2.30 „	„ Jelšo „ „ 4.00 „
„ Jelše „ „ 4.30 „	„ Bol „ „ 5.15 „
„ Bola „ „ 5.30 „	„ Split „ „ 8.00 „
„ Splita „ nedeljo „ 4.00 zjutraj	„ Vis „ nedeljo „ 6.45 zjutraj
„ Visa „ „ 7.00 „	„ Velaluko „ „ 9.00 predp.
„ Velaluke „ „ 9.30 predp.	„ Korčulo „ „ opoldne.

POT NAZAJ.

Odhod	Prihod
iz Korčule vsako nedeljo ob 0.45 pop.	v Velaluko vsako nedeljo ob 3.30 pop.
„ Velaluke „ „ 4.00 „	„ Vis „ „ 6.00 „
„ Visa „ „ 6.15 „	„ Split „ „ 8.44 „
„ Splita vsaki ponedeljek 6.00 zjutraj	„ Bol vsaki ponedeljek 8.30 zjutraj
„ Bola „ „ 8.45 „	„ Jelšo „ „ 9.30 „
„ Jelše „ „ 10.00 „	„ Stari Grad „ „ 11.30 „
„ Staroga Grada „ „ opoldne	„ Hvar „ „ 1.30 pop.
„ Hvara „ „ 1.15 pop.	„ Vis „ „ 3.00 „
„ Visa „ „ 4.00 „	„ Kamižo „ „ 5.15 „
„ Kamiže „ „ 5.35 „	„ Pulj „ torek 8.30 zjutraj
„ Pulja „ terek 9.00 predp.	„ Trst „ „ 3.00 pop.

Črta Trst Split preplula se bode s hitrostjo 10 milj in ona Split-Korčula s hitrostjo 11 milj na uro. — Parnik je preskrbljen z jako prikladnimi kabinami in dobro hrano za potnike I in II. razreda. — V pristaniščih Kamiža, v Visu, Starem Gradu, Jelši, Bolu, Velaluki in Korčuli prevzema se blago s polico za Reko in Metković, katero se bode v Splitu prekladalo na parnike drugih družb. — Glede informacij obrniti se je do dotičnih agentev: v Trstu Evgen Maule. (Via S. Carlo št. 2.); v Pulji Konrad Exner; v Kamiži Niko Martinis in sinovi; v Visu Serafino Topič in drug.; v Hvaru Niko Toeigl; v Starem Gradu Dinko Biankini; v Jelši N. A. Duboković; v Bolu M. Nikolović; v Splitu G. Duplancich; v Velaluki Miklauschitz; v Korčuli G. Zvillichievich. Trst 11. junija 1890. 1—3